

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 12. januarja 1933.

Štev. 5.

O krizi nezaupanja

Splošno se toži, da je eden glavnih vzrokov sedanje finančne krize v nezaupanju, ki se je oprijelo vseh ljudi. Vseled tega nezaupanja ne vlagajo ljudje več denarja v hranilnice in banke, vsled tega nezaupanja ga ne nalagajo v nove investicije in tako jim leži denar doma neizrabljen in brez vsakega haska. Če bi pa bil ta denar plodonosno naložen v hranilnici, bi vlagateljem samim donasal obresti in vrhu vsega bi še oplajal gospodarstvo, da bi to moglo znova zadihati in poživeti vso delavnost.

Ni zanikati, da je v teh tožbah mnogo resnice, prav gotovo pa je tudi, da s temi tožbami ni povedana vsa resnica. Kajti tudi vsi ti ljudje, ki ne zaupajo več svojega denarja denarnim zavodom, vedo prav dobro, da imajo sami in celota od svojega nezaupanja škodo. Toda prepričani so, da je ta škoda še vedno manjša od škode, ki bi jo mogli doživeti. Ljudje se torej zavedajo, da ne ravnaajo najbolje, zato bi radi našli boljše pot, da bi zavarovali ne le svoj denar, temveč po možnosti tudi služili celoti. Z drugimi besedami se pravi to, da v ljudeh še živi volja, da bi radi zaupali, manjka pa jim dobrih vzgledov, da bi njih zaupanje moglo zopet postati trdno.

Da je res tako, dokazujejo razne nove stavbe. Težka je za denar, a nove hiše kar rastejo iz zemlje, ni denarja, a pri novih hišah se plačuje vse v gotovem denarju. Vse to kaže, da so ljudje še vedno pripravljeni investirati svoj denar, samo če so prepričani, da ne bo njih denar izgubljen. In ko izdajo denar za novo hišo, tedaj nazorno vidijo, kako se njih denar pretvarja v realno vrednoto in zato se ne boje za denar, pa čeprav tvegajo, da bo njih rentabilitetni račun izgledal čez par let čisto drugače, kakor so si ga pa zamislili. Novi davek na nove hiše je to verjetnost že prav hudo poudaril.

Če pa zaupajo ljudje svoj denar za nove hiše, je jasno, da bi ga prav gotovo zaupali tudi za druge stvari, samo če bi imeli le nekaj gotovosti, da jim ni treba biti v strahu za njih denar. Tako je zelo verjetno, da bi se tudi za večja, a splošno koristna javna dela moglo dobiti od zasebnikov dosti denarja, če bi seveda ti zaupali tudi podjetnikom, ki bi ta dela vodili. Še večje pa bi bilo zaupanje ljudi, če bi jim bila zaimenjena kontrola pri podeljevanju del in njih izvajanju. Ljudje bi potem smatrali ta dela za svoja dela in bi zato bili tem bolj pripravljeni financirati jih.

Sedanja gradbena delavnost dokazuje, da še ni izginilo vse zaupanje v ljudeh. Drugo vprašanje pa je, če se sploh kdo trudi, da bi to zaupanje povečal, da bi ga skušal izrabiti v prid splošnosti. Še nujnejše vprašanje pa je, če se kdo prizadeva, da ne omaje še onih ostankov zaupanja, ki so ostali v ljudeh. Tako vidimo, da dostikrat zbega ljudi kakšna vest, ki se je od bogzna kje pojavila ter kot blisk preletela vse mesto. Skoraj nikdar se ne zgodi, da bi se takej povedalo in točno razložilo ljudem, kaj je na tej vesti resničnega in kaj izmišljenega. Ker se ljudem pravočasno ne naloži čistega vina, zato vsaka takšna vest znova zmanjša ljudsko zaupanje. Ni boljšega sredstva za dvig zaupanja, kakor je hitro in točno informiranje javnosti. Zato je nad vse razveseljivo, da je pričel finančni minister redno objavljati gibanje državnih dohodkov in izdatkov, samo da bi bilo potrebno te informacije še bolj podrobneje sporečati, da bi polagoma vsak davkoplačevalec videl, da se z njegovim denarjem res dobro gospodari. Tudi denarni zavodi bi morali slediti primeru finančnega ministra in čim več bodo sporočali javnosti o svojem delovanju in tudi o svojih težavah, tem več jim bo javnost zaupala. Kajti nemogoče je, da bi kdo zaupal komu, o katerem ničesar ne ve, še manj pa more zaupati, če sliši povsod le neugodne vesti, katerih resničnosti ne more niti kontrolirati.

Tudi brezposelnost bi bilo mogoče s sodelovanjem javnosti zelo omiliti. Ne mislimo pa pri tem na sodelovanje le na karitativnem polju, kajti brezposelnost se tudi z največjo dobrodelnostjo ne more iztrebiti. Vsa ta pomoč je le kaplja v morje, pa naj bo še tako dobro mišljena. Sodelovanje javnosti mora biti produktivno, ustvarjajoče, da iz tega sodelovanja nastanejo nove vrednote. Tako n. pr. ne izdelujemo pri nas še celo vrsto neobhodno potrebnih predmetov, ki pa bi jih mogli izdelovati. Ali je res nemogoče, da bi strošnike teh predmetov zainteresirali tako, da bi hoteli postati tudi proizvajalci teh

predmetov? Z apelom na male ljudi, bi se mogla ustvariti podlaga za marsikatero novo podjetje, ki bi prav gotovo uspevalo, ker bi bili vsi konzumenti interesirani na tem, da uporabljajo izdelke fabrike, ki je nastala tudi z njih denarjem.

Je tu kriza nezaupanja in ni je mogoče tajiti. Toda odpraviti je ni mogoče samo z njeno konstatacijo, temveč treba je nekaj storiti, da izgubi podlago. Ali pa se pri nas kaj stori v tem oziru? Menda je odgovor, ki ga dobimo na to vprašanje, še mnogo bolj žalosten, kakor pa je kriza nezaupanja sama.

Kako priti iz krize

Pomembni članek uglednega privrednika g. Petrinovića

V »Naši rječi«, ki izhaja v Antofagosti v državi Chile, je objavil ugledni in zaslužni narodni delavec Fran Petrinović članek, iz katerega posnemamo:

Z ozirom na splošno svetovno zvezanost med gospodarskimi organizacijami posameznih držav, je danes vsakomur jasno, a zlasti nam v Chile, kako zavisi gospodarstvo ene dežele od gospodarskih prilik v drugi deželi. ... Tako vidimo, da so valovi svetovne krize, katere prvi znaki so se pojavili že koncem leta 1929, prodrli na vse zadnje tudi do obale Pacifika, kjer učinkujejo vsak dan močneje.

Kakor vse kaže, se nahajamo pred polomom svetovne gospodarske strukture, v najpopolnejšem besnenju depresije, da so največji državniki, finančniki in ekonomisti brez moči proti tej sili in da se zaman trudijo, da rešijo ta, morda največji problem zgodovine in človeštva.

Na razne načine se gleda na vso zvezo teh vprašanj in predlagajo se najbolj različne rešitve. Moje osebno mnenje pa je, da bi morda največji učinek dosegel mednarodni sporazum, po katerem bi se po vsem svetu istočasno povečal v določenem razmerju obtok bankovcev. Če bi se tako povečanje izvršilo istočasno po vsem svetu, bi se s tem preprečile vse neugodne posledice za eno ali drugo gospodarsko ednico, ki sicer nastanejo, kadar vsled omejenega razloga fluktuirajo valute. Na drugi strani pa sem prepričan, da je to edini način, da se oživi svetovno gospodarstvo, ker bi se na ta način mogla organizirati velika dela, ki bi zaposlila milijone ljudi, katerih konsumna moč bi se na ta način obnovila. Ni danes na svetu nobene superprodukcije, o kateri se tako mnogo govori. Vedno je vzrok le v preslabi potrošnji onega, kar se producira in kar bi se moglo pridobivati, ker mislo danes oni, ki bi mogli konsumirati vsled splošne gospodarske desorganizacije in njenih posledic v stanju, da bi konsumirali.

Poleg ostalih ukrepov, ki bi se eventualno morali izvršiti v vseh državah, bi se po mojem mnenju na ta način postavil temelj za nadaljnji dvig splošnega stand-

arda. Kajti prvo in najnovejšo načelo in prava svrha gospodarstva je, da se ustvari čim več dobrin, z drugimi besedami, da je čim večja produkcija vsega, da se tako pride do materialnega blagostanja ne samo enega dela ljudi, temveč vsakega posameznega človeka in s tem doseže, v kolikor je to sploh mogoče, duševno zadovoljstvo in sreča vsega človeštva.

Dejansko blagostanje pa je mogoče le na temelju velike produkcije, to je organiziranega dela in ustvarjanja. Če bo sedanja svetovna gospodarska kriza pripomogla k temu, da to spoznanje čim bolj odpre ljudem oči in da opusti krivo mnenje, ki je do nedavno vladalo v nenormalni dobi namišljenega in izumetničenega bogastva, bo prav gotovo, tako sem prepričan, tudi od sedanjega zla nekaj koristi.

Če ta splošna razmotrivanja uporabim za naš poseben položaj, potem vidimo, da je v to svrhu, a zlasti v naši demovini Jugoslaviji, v vsakem slučaju absolutno potrebno, da so na čelu uprave dežele v prvi vrsti ljudje, ki so dokazali, da imajo značaj, poštenje in praktične izkušnje na gospodarskem polju. Samo taki ljudje morejo s svojim podjetnim duhom dajati novo smer gospodarski delavnosti.

Če pa gremo še dalje in pogledamo na stanje naše kolonije v Chilu, bomo prišli do zaključka, da se je naš svet okužil od omenjene univerzalne bolezni o fiktivnem blagostanju, ki pa je v resnici obstojalo le v mali meri in ki ga je danes realnost popolnoma razpršila.

Prejšnji časi so bili anormalni, današnji pa so žalibog normalni. Če se s to resnico in dejstvom sprijaznimo in se pripravimo, da zasučemo rokave, more imeti končni rezultat vseh teh težkih vprašanj in neprilik tudi svoje dobre posledice. Kajti samo takrat, ko se bodo ustvarjale prave vrednote, bo bolje tudi našemu izseljenemu delu našega naroda, a ravno tako tudi onim, ki so ostali doma in ki so prevzeti od istih iluzij mislili, da morejo s prekrižanimi rokami samo čakati, kdaj da pride ček iz daljnje Amerike.

Kako je pri Vas?

V skladiščih trgovine in industrije leži jo mnogokrat že res ogromne vrednosti in vendar marsikje posvečajo jako malo važnosti skladišču in njegovemu vodstvu ter smatrajo vsakogar dovolj dobrega za vodstvo skladišča; zato pa najdemo kot skladiščnike ljudi raznih poklicev, ki so ga opustili iz tega ali onega vzroka in so sedaj nastavljeni kot cenena moč v skladišču ali celo kot vodje skladišča. Marsikdo je tako omalovaževanje skladišča že drago plačal ali še plačuje. Ni dovolj, da je skladiščnik pismen in da ima dober organ, s katerim more vpiti na delavstvo, ne, skladiščnik mora biti resničen, dober in izurjen trgovec z obsežnim poznavanjem blaga in trgovskih običajev in mora biti tudi sposoben za pisarniške posle trgovske pisarne.

Nadalje se morajo skladišču dodeliti vestni, pošteni in popolnoma trezni po-

močniki in delavci, saj je od tega odvisen znaten del dobička. Toliko glede osebja.

V skladišču ne sme nikdar zmanjkati nobene vrste blaga, posebno pa ne v tovarniškem skladišču sirovin in pomožnih snovi, katere se redno in tekoče rabijo v fabricaciji.

Vzorno vodeno skladišče more dati vsak hip točne in zanesljive podatke o nabavah, prejemkih, izdatkih in zalogi vsake vrste blaga in sirovin.

Da se vzdržuje red in poveča čut odgovornosti, mora biti za izdajo blaga ali sirovin določen prostor in ne smejo ljudje hoditi po skladišču in si jemati kar sami. Posamezni oddelki skladišča ali posamezne vrste ali skupine blaga se naj izročijo v upravo posameznim pomočnikom, ki so potem za svoj oddelk ali za svoje blago odgovorni moralno in materialno.

Vsaka došla pošiljka se mora pred pre-

vzemom od prevznika (železnica, pošta, voznik in drugi) pregledati in ugotoviti, ali je v redu. Morebitne razlike v teži ali drugi nedostatk se morajo takoj ugotoviti vpricho zastopnika prevznega podjetja. Kljub temu pregledu se mora blago pred vskladiščenjem še enkrat pregledati in primerjati z listinami (vozni list, dobavnica) posebno pa z računom. Raditega mora skladiščnik dediti vsak račun v roke, da z računom prevzame vsako pošiljko in na računu potrdi pravilni dohod blaga.

Vsaka pošiljka, predno gre iz skladišča ali predno se naloži na voz, se mora pregledati, ali je v redu in če ni kaj premalo ali kaj preveč izdano ali v drugačni kakovosti, kakor je v naročilnem listu itd.

Trgovec pač želi kolikor mogoče veliko prodati, pa zato ni posebno navdušen za določene poslovne ure. Ali tudi skladišče mora imeti čas za vzdrževanje reda, za vknjiževanje in pregled. Zato se naj izdaja blago dnevno le ob določenih urah in izven teh ur le v nujnih slučajih. Na vsak način pa morajo imeti v tem oziru red industrijska podjetja. Njihova skladišča blaga in sirovin izdajajo stalno iste ure dopoldne ali popoldne, da se delavstvu ne nudi prilika za postopanje z izgovorom, da so prevzemali sirovine itd. Izven teh določenih ur se izdajo le tiste naročbe, katere označi vodstvo oddelka ali obrata kot »nujne«.

Sirovine se izdajajo oddelkom ali delavstvu le na podlagi naročilnice, katero podpisše obrato ali delovodja v oddelku. Naročilnica v rokah skladišča je potrdilo za izdano blago. Oddelkom daje skladišče z dobavnico, katero napiše oddelk ob enem z naročilnico. Skladišče vpiše v dobavnico točne količine izdanega blaga. Naročilnica in dobavnica sta različne barve.

V oddelkih smejo ležati le take količine blaga ali sirovin, kakršne so potrebne za sproti.

V skladišču naj ima vsaka vrsta blaga ali sirovine svoje mesto in ne sme ležati na več krajih. Kosovno blago naj bo v predalih in v vsakem predalu karta ali kartoteka s podatki o prirastku, izdaji in stanju.

Tovarniški oddelk oddaja gotove izdelke skladišču z oddajnim listom, v katerem je navedena vrsta, količina, kakovost in pa vrednost, če jo oddelk pozna.

Za vse naročbe pri dobaviteljih se naj porabljajo posebne tiskovine, kakor so pripravljene v trgovskem koledarju za leto 1927.

Veliko pozornosti je potrebno pri blagu, ki je zaračunano v enem računu, prihaja pa v parijah (n. pr. premog).

Premalo pozornosti se posveča v industrijskih obratih raznim odpadkom, staremu železu in drugim kovinam, ki so večkrat velike vrednosti. Bakreni in medeniasti predmeti kaj radi dobe noge in izginejo; zato ne smejo ležati na prostem, ampak v zaprtih lopah. Taki predmeti se naj čimprej prodajo.

Za skladišče se naj vodi skladiščna knjiga (skontro) ali kartoteka. Na vsak način je to izvedljivo v industrijskih skladiščih in v skladiščih skoraj vseh veletrgovin.

ČESKOSLOVAŠKE REGULATIVNE HRANILNICE

Českoslovaški statistični urad je objavil podatke o českoslovaških hranilnicah za leto 1931. Vseh hranilnic je bilo 366, od katerih samo dve nista bili regulativni. Od vseh hranilnic je bilo 197 čeških, 160 nemških in 3 dvojezičnih. Vloge so narasle za dve milijardi na skoraj 20 milijard. Zlasti se je pomnožilo število malih vlagateljev. Državnih papirjev so kupile hranilnice na novo za 780 milijonov. Vloge na tekoči račun so znašale 1942 milijonov Kč. Rezerve hranilnic, vključno s pokojninskimi fondi, so znašale 1150 milijonov Kč. Vseh posojil so dovolile hranilnice za 12.585 milijonov; od teh je bilo hipotekarnih posojil 7.631 milijonov, komunalnih pa 3.371 milijonov Kč.

Bilanca gospodarske krize

(v statistiki Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani)

Pri OUZD-u v Ljubljani so zavarovani samo obrtni in industrijski delavci Dravske banovine brez rudarjev (ki imajo Bravčevske skladnice), brez železničarjev (ki imajo Humanitarni fond), brez poljedelskih delavcev (ki v glavnem nimajo socialnega zavarovanja), brez privatnih uradnikov (ki imajo Trgovsko bolniško in podporno društvo) in končno brez državnih in javnih uradnikov (ki imajo lastne zavarovalne fondе). Statistika OUZD-a, katere v naslednjem navajamo, se nanaša torej samo na našo obrt in industrijo. Veličina gospodarske krize prikazuje sledeča tabela o številu zavarovancev, njihovih plačah itd.

	Povprečnina leta 1932	Padec napram letu 1931	1930
članov	77.653	14.195	20.035
povprečna dnevna zav. mezda v Din	24.38	1.83	2.07
celotna dnevna zav. mezda v tisočih Din	1.893	514	691
bolnikov	1.743	525	757
odstotek bolnikov	2.23 %	0.23 %	0.32 %

Zmanjšanje števila zavarovanih delavcev za 20.035 odgovarja povečanju totalne brezposelnosti za več kot 20 odstotkov. Vsak peti delavec je torej brezposeln. Kako velika je parcielna brezposelnost (krajšanje delovnega časa, prisilno praznovanje itd.) je ceni približno tako visoko kot totalno, ako ne višje.

Vsled totalne brezposelnosti smo izgubili v dveh letih gospodarske krize nad 12.000.000 delovnih dni.

Število moških brezposelnih znaša 16.543, ženskih pa samo 3492. Na eno reducirano žensko odpade povprečno skoraj pet moških redukcij. Vzrok je cenejša delavna moč ženske, dasiravno moški, ki so pretežno družinski očetje, redukcije težje občutijo.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katere odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavca, je padla v dveh letih gospodarske krize pri:

moških za Din 178 v odstotkih za 6.05% ženskah za Din 160 v odst. za 7.86%.

Faktičen padec povprečnega delavskega zaslužka je v relativnem pogledu radi nepravilnega prijavljanja od nekaterih delodajalcev še nekoliko večji. Ceni ga moramo najmanj za 10%.

Zanimiva je ugotovitev, da je relativni padec povprečno zavarovane mezde pri ženskih delavcih skoraj za eno tretjino večji nego pri moških. Značilno obeležje go-

spodarske krize je torej dejstvo, da so podjetniki v prvi vrsti odpuščali moške delavce in ženskim delavcem pa v prvi vrsti krajšali plače.

Celotna dnevna zavarovana mezda, katere odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku vseh delavcev, zavarovanih pri OUZD-u, je padla v dveh letih za okroglo Din 691.000.—.

Celotna zavarovana mezda služi tudi kot osnova za odmero prispevkov socialnega zavarovanja. Sami bolniški prispevki OUZD-a bi pri nespremenjenem tarifu 6% padli tekom dveh let za ca Din 26.000.000. Radi povišanja prispevnega tarifa od 6% na 6.5% s 1. decembrom 1932. znaša izguba na bolniških prispevkih OUZD-a okroglo

Din 23.000.000.—.

Prispevki za nezgodno zavarovanje so padli v dveh letih gospodarske krize približno za

Din 6.500.000.—.

Vsled tako velikega zmanjšanja dohodkov je bilo naše socialno zavarovanje prisiljeno povrh povišanja tarifov izvesti tudi skrajšanje podporne dobe pri obolenjih od 52 tednov na 26 tednov in pri porodniških slučajih pa od maksimalnih štirih mesecev na maksimalnih 12 tednov. Tako se je dnevni stalež oskrbovanih bolnikov OUZD zmanjšal za 757 oseb ali 30%. Padec odstotka bolnikov za 0.32% ne pomeni torej izboljšanja zdravstvenega stanja zavarovanih delavcev.

Vsi ti podatki temelje na podstavi, da je bilo leto 1930 v gospodarskem pogledu normalno. V resnici se je pa začela kriza že v sredini leta 1930, akoravno z relativno slabo vehemenco. Ako pa upoštevamo povrh te okolnosti še dejstvo, da bi v slučaju, če do krize ne bi prišlo, članstvo OUZD-a napredovalo letno za ca 6000 delavcev, v dveh letih torej za 12.000 delavcev, potem moramo gornje številke še neprijemljivo povečati. Z naraščanjem števila zavarovancev je napredovala namreč tudi povprečna zavarovana mezda letno za ca 5 odstotkov.

Statistika OUZD-a v Ljubljani je torej brez dvoma najbolj objektivno in najbolj precizno ugotovila veličino gospodarske krize, saj se je tudi njena napoved glede 2-5 letnega trajanja krize v polni meri uresničila. Čutimo, da je že vsepovsod v našem gospodarskem življenju nastopila takozvana faza »zastoj« mesto faze »progressivnega padanja«, katerega imenujemo v konjunkturalnem valovanju gospodarstva »krizo«.

Stanje naše živinoreje

V »Glasniku« kmetijskega ministrstva objavlja g. Veličkovič podatke o stanju naše živinoreje v letu 1931. Po teh podatkih smo imeli koncem leta 1931: 1.168.768 konj, 115.270 oslov, 16.359 mul in mezgov, 8.771.556 goved, 40.563 bivolo, 3.133.164 svinj, 8.425.684 ovac, 1.928.224 koz in 688.689 panjev. Konj je največ v Dunavski in Savski banovini, oslov in mul v Vardarski in Primorski, goveje živine v Savski, svinj v Savski in Donavski, ove in koz v Vardarski, panjev v Savski in živine v Dunavski banovini.

Ce primerjamo to stanje z zadnjim popisom živine v letu 1926, potem vidimo, da se je živina pomnožila za te odstotke:

	glav	%
osli	18.972	19.70
konji	51.910	4.65
mule in mezgi	1.808	12.43
panji	34.446	5.70
koze	206.916	12.02
goveja živina	165.537	4.47
bivoli	9.044	28.69
ovce	492.789	6.21
svinje	326.982	6.70

Cena živini je bila primeroma precej časa dobra, v začetku l. 1931 pa je začela padati, kar kažejo te številke:

	1926	1931
Voli I. vrste	8.96	7.31
Voli II. vrste	7.55	5.86
Svinje pitane	12.08	8.48
Svinje srednje	11.11	7.98
Ovce	6.73	5.21
Jajca 100 kosov	95.58	70.46
Mast	18.60	12.88
Slanina	17.12	11.06
Sirove goveje kože	28.91	20.29
Sirove ovčje kože	54.83	25.00

Od živine smo največ izvozili svinj, nato goveje živine in ove ter koz. Mnogo manj konj, rib in divjačine.

Svilogojstvo je zelo nazadovalo in se je število svilogojcev znižalo od 48.596 na 31.586.

Državnih žrebčaren je bilo 6, zasebnih pa 7.

Na vseh javnih klavnicah je bilo zaklano živine: v letu 1927 2.974.973 glav, l. 1928 3.131.156, l. 1929 2.808.459, l. 1930 2.746.449 in l. 1931 2.669.510 glav.

Za kužnimi boleznimi je zbolelo 247.588 glav živine, za temi boleznimi je poginilo 66.760 glav živine, kar pomeni po današnjih cenah izgubo v višini 14.681.500 dinarjev.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. Skrobi in svetloilika srajce, ovratnike in manjete. Pere, suki, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

KAKO MISLI EGIPTSKA VLADA POMAGATI KMETOM

Kakor povsod drugod, tako so tudi egiptski kmeti v silni stiski, zlasti pa jih tišče dolgovi. Da bi jim pomagala, je egiptska vlada dovolila finančnemu ministru, da izda za 1 do 2 in pol milijona funtov bonov, s katerimi bo dajal kmetom posojila. Ta posojila se bodo obrestovala po 4 in 4 1/2 odstotka in se bodo morala vrniti v petih, odnosno 10 letih. Na ta način bodo kmetje rešeni oderuških obresti, ki jih morajo sedaj plačevati.

Iz naših organizacij

Združenje trgovcev v Ljubljani ima na razpolago davčne napovedi in prosi vse cenjene gg. člane, da se jih poslužijo. Rok za vložitev prijave poteče dne 31. januarja t. l. in ne kakor smo v okrožnici omenili 5. februarja. Predsedstvo uprave.

Priporočila se

GREGORC & Ko. LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in špirita

TELEFON: 22-46 Brzjavi: GREGORC
Zahtevajte specialne ponudbe!

Cene so se dvignile

Narodna banka je objavila indeks cen za mesec december, ki izkazuje ponoven dvig cen, kakor je razvidno iz sledečih števil:

	dec. 1932	nov. 1932	dec. 1931
rastlinski proizvodi	61.6	59.7	70.6
živalski proizvodi	57.3	60.2	58.6
mineralni proizvodi	76.8	76.8	73.4
industrijski proizvodi	68.1	67.6	68.5
celotni indeks	64.8	64.7	67.2
izvozni predmeti	57.9	56.9	66.6
uvozni predmeti	73.7	73.1	65.1

Celotni indeks se je proti novembru popravil za eno točko, ali je napram indeksu v decembru lanskega leta nižji za 2.4 točke. Indeks za rastlinske proizvode se je popravil za 1.9 točke predvsem vsled dviga cene za češnje, pekmez, pšenico in koprivo, dočim je cena žolzu in koruzi padla. Cene živini so padle razen za ovce in zaklano živino. Od industrijskih proizvodov so se dvignile cene za moko, pločevino in bombažno blago, dočim so cene za železo in otrobe popustile. Ostale cene so ostale neizpremenjene.

POOSTRENA REVIZIJA DELNIŠKIH DRUŽB NA ŠVEDSKEM

Vsled Kreugerjevega poloma se pripravljajo na Švedskem nov zakon o reviziji delniških družb. Eden glavnih načel novega zakona je, da ne voli revizorje samo glavna skupščina, temveč jih imenuje tudi trgovska zbornica, oz. pokrajinska vlada. S tem se hoče preprečiti, da bi sindicirana večina izvolila samo revizorje, ki so njej po volji. Kadar znaša delniška glavica več kot 500.000 kron ali presega promet 1 milijon kron, mora pokrajinska vlada imenovati revizorja. Revizor pa se postavi tudi nad vsa podružna podjetja ali druga podjetja, ki jih kontrolira delniška družba in sicer na zahtevo trgovske zbornice. S posebnimi predpisi se skuša popolnoma osamosvojiti revizorje od vsakega vpliva vodstva delniških družb.

RUMUNSKÉ FINANCE SO SE ZBOLJŠALE

Tehnični svetovalec rumunske Narodne banke Obauan je končal svoje poročilo Društvu narodov o stanju rumunskih državnih financ v zadnjih treh mesecih. V tem svojem poročilu konstatira med drugim, da so se povečali davčni in carinski dohodki in bili večji ko leta 1931. Vsled tega je mogla vlada izvršiti potrebna plačila, ne da bi se morala zateči k izrednim korakom. Koncem leta 1932 je državna blagajna razpolagala z 800 milijoni lejev. Mogel bi se zopet obnoviti posebni fond v višini ene milijarde lejev, ki bi služil za potrebna izplačila tujini. Previsoki pa so tuji dolgovi Rumunije z ozirom na njen proračun. Če bi se začasno suspendirala obrestna služba za tuje dolgove v višini 2400 milijonov lejev, bi se mogle rumunske državne finance prav izdatno zboljšati.

BELGIJSKI VŽIGALČNI TRUST — NASLEDNIK ŠVENSKÉ

Belgijski vžigalčni trust Union Allumettiere je dosegel lani 10 milijonov frankov čistega dobička, dočim predlanskim samo 102.000 fr. Večji dobiček je dosegel trust, ker je belgijska vlada carino na vžigalce podvojila in s tem onemogočila sovjetsko konkurenco. Belgijski vžigalčni trust je ustanovil Ivar Kreuger in sedaj je pričel trust izvajati ekspanzijsko politiko. Nekaj časa že kontrolira Société Allumettiere, ki ima veliko nepremičnin v Parizu. Tudi v Italiji namerava belgijski trust prevzeti vlogo, ki jo je preje izvajala Švenska.

Po svetu

Proračun Vrbaske banovine za l. 1933 do 1934 znaša 37.070.276 Din in je za Din 16.866.487 manjši od lanskega.

Dovoljenje za fabriko kvasa v Sevnici je izdal finančni minister. Špirita nova fabrika ne sme izdelovati.

Nap. kožo pričneta izdelovati v Zemunu karlovska kozarja Bleih in Abraham skupno z Avramom Krstičem, lastnikom fabrike »Derma«.

Z zagrebške železniške postaje se je lani odpeljalo za 5.5 odstotkov manj potnikov ko predlani. Od l. 1930 potniški promet neprestano nazaduje.

V industrijskih podjetjih Vrbaske banovine je bilo v preteklem letu 784 nesreč, od teh 14 smrtnih.

Stokova fabrika čokolade in bonbonov v Požegi, ki je bila deset let v obratu, je ustavila delo. Nad 300 ljudi je vsled ustavitve brez zaslužka.

Produkcija bakra v Bovskem rudniku je znašala v l. 1932 13.151 ton, za 6000 več ko l. 1931.

Novo fabriko za cikorijo je v Zemunu zgradil Jovan Petrović. Fabriki je ime »Favorit« in bo izdelovala Menilo, čisto cikorijo, Smoko in Kafeta, ki bo nadomestilo za turško kavo.

Krvavi nemiri so bili v južno italijanski provinci Salerno ter so nezadovoljni kmetje napadli občinsko hišo in jo požgali. Nato so karabinerji streljali v ljudi in jih več ubili.

Velika pošiljka orožja, ki ga je poslala Italija na Madjarsko, je bila odkrita po zaslugi dunajske »Arbeiter Zeitung«.

Lord Rothermere je pristal na svojo revizionistično kampanjo proti nagradi 90 milijonov frankov, kakor so sedaj odkrili francoski listi iz korespondence aretirane špijone princeze Hohenlohe, ki je bila v nemški službi.

Po vsej Španiji je izbruhnila vstaja komunističnih in anarhističnih elementov, a so jo oblasti po krvavih bojih udušile.

Pri občinskih volitvah v Španiji bodo prvi volile tudi žene.

Vprašanje poljskega koridorja in vzhodnih mej namerava baje Nemčija sprožiti pri prvi priliki. Lord Rothermere je že v ta namen dobil denar.

Ob priliki proglasitve svetega leta bo podelil papež zlato rožo italijanski kraljici.

Blizu Bukarešte sta trčila brzi in osebni vlak ter je bilo pri tem 5 polno zasadenih osebnih vagonov čisto razbitih. Dosedaj so izpod razbitih vagonov potegnili 9 mrtvih in 20 težko ranjenih potnikov.

Največja finska pomorska trdnjava Mac Eliot, ki je oddaljena le 30 km od Helsinkov, je zletela vsled eksplozije municije v zrak.

V indijski državi Alvar so se kmetje uprli proti previsokim davkom. Maharadža se pripravlja, da z največjo brezobzirnostjo zatire upor.

Za utrditev svoje vzhodne meje je belgijska vlada določila 210 milijonov frankov.

Republikanski poslanec Lagardia je predlagal v ameriškem kongresu originalen zakonski predlog za znižanje obrestne mere. Po tem predlogu bi se obresti računile samo za pet dni v tednu, kar pomeni znižanje za 29%.

Leteti dolgovi Anglije so znašali koncem decembra 1932. 978 milijonov funtov, to je za 250.5 milijonov funtov več ko lani v istem času.

Midland Bank v Londonu je imela lani 2.02 milijonov funtov čistega dobička in bo izplačala 16% dividende.

Zlato gre iz Francije. Nemški parnik »Bremen« je odpeljal iz Cherbourga novo pošiljatev 14.000 kg zlata v U.S.A. Francoska banka je izgubila doslej 150.000.000 frankov. Ta odtok se torej še ni ustavil in bo bržkone še trajal, ker se dolar drži v Parizu na 25.625.

Nezaposlenost se je v Poljski povečala in je bilo koncem leta brezposelnih 220.245.

Ameriški filmski trdniki Fox-Film-Corporation in Metro-Goldwin Mayer se bosta fuzionirali.

Velika stavka tekstilnih delavcev je izbruhnila v francoskem mestu Mille.

Napačni bankovci po 5 šilingov so v prometu. Poznajo se po serijski številki 1200 in št. 953.012 in 507.617.

Krompirja je pridelala Nemčija lani okoli 500 milijonov metrskih stotov, to je za 35 milijonov več ko leta 1931.

Denarstvo

STANJE NARODNE BANKE

Po zadnjem izkazu Narodne banke z dne 8. januarja so se izvršile te spremembe. Zlata in devizna podloga je narasla za 574.146 Din na 1.968,7 milijonov in sicer zlato za 545.000, tuje valute za 474.688, dočim so devize padle za 445.835 Din in znaša devizna podloga 206 milijonov.

Devize izven podloge so padle za 0.16 in znašajo sedaj 1.8 milijona Din.

Vsota kovanega denarja se je povečala za 57,7 na 157,6 milijonov.

Posojila so zopet padla za 19 na 2.437,7, eskont za 18,3 na 2.093,6 in lombard za 0,69 na 344,1 milijonov Din.

Predjudni državi so se dvignili za 0.1 na 1.808,7 milijonov Din, začasnji iz lanskega leta prenešeni predjudni znašajo 600 milijonov. Razne aktivne so narasle za 18,7 na 40,3 milijonov Din. Fondi so ostali skoraj neizpremenjeni.

Obtok bankovcev je manjši za 41,5 in znaša 4.731,1 milijonov. Narasle pa so obveznosti na pokaz in sicer za 56,7 na 754,6 milijonov Din.

Državne terjatve so večje za 2,1 in znašajo 15,6 milijonov. Razni računi so se dvignili za 78 na 367,6, dočim so depoziti po tekočem računu padli za 13,3 na 371,3 milijonov Din.

Obveznosti z rokom so manjše za 53,6 in znašajo 1.402,7 razne pasive pa so se povečale za 57 in znašajo 97,3 milijonov dinarjev.

Vsota bankovcev v obtoku in obveznosti na pokaz znašajo 5.485,8 milijonov in temu odgovarja skupno kritje v višini 35,88%, samo zlato pa v višini 32,20%.

Drag industrijski kredit

Českoslovaške hranilnice so z ozirom na namero vlade, da ponovno zniža obrestno mero v denarnih zavodih, izročile vladni spomenico, v kateri izjavljajo, da so že znižale obrestno mero na 4 odstotke. Tej obrestni meri so se prilagodili tudi vsi drugi denarni zavodi. Za posojila velja v hranilnicah 6 odstotna obrestna mera in po mnenju českoslovaških hranilnic je to največ, kar je mogoče v danih razmerah doseči. V dokaz navajajo, da znaša obrestna mera za vloge v Franciji, Angliji, Švici in Holandski, kjer plačujejo denarni zavodi mnogo nižje davke, 3 in pol odstotka. Za hipotekarna posojila pa se plačuje v Franciji 6-25%, v Belgiji 6%, v Holandiji 5-75, v Italiji 5 do 6%, na Švedskem 5-75 do 6-25, v Angliji 5 in v Švici 4-75 do 5 odstotkov obresti. Iz tega sledi, da je 6 odstotna obrestna mera za posojila na Českoslovaškem primerna.

Druga pa je stvar z obrestno mero za industrijske kredite. Vsled visoke režije bank morajo te vzdrževati nad vse veliko napetost med vložniki in debetnimi obrestmi. Glavna naloga vlade bi zato morala biti ta, da doseže znižanje obresti za industrijske kredite, ki so na vsak način previsoke.

*

Sovjetska vlada je te dni odposlala v Nemčijo za 20 milijonov frankov zlata za plačilo raznih naročil.

Cena zlata v Londonu znaša 47.5027 pence za 1 gram.

Avstrijska Narodna banka bo odpravila tudi zadnje devizne omejitve, kakor hitro bo definitivno rešeno vprašanje avstrijskega posojila.

10dinarski bankovci 2. izdaje pojdejo iz prometa.

Vsled ponovnega nazadovanja tečaja drahme namerava grška vlada poostriiti devizne predpise.

Obiščite avtomatični bufet
DAJ-DAM

Sovjetska trgovinska politika in Evropa

Belgija in sovjeti

Da preidem na Belgijo, ki ima nekaj nad 7 in pol milijonov prebivalcev in ki meri 30.440 kv. km. Belgija ne vzdržuje diplomatskih stikov s sovjetsko vlado in jih najbrže še dolgo ne bo, ker ima še stare račune s sovjeti. Poleg francoskih so namreč belgijski kapitalisti izgubili največ denarja v Rusiji. Računajo, da so Belgiji izgubili v Rusiji okoli 800 milijonov dolarjev, ki so jih bili investirali belgijski industrijalet v ruska industrijska podjetja. Čeprav ne obstoje diplomatski odnosi med Belgijo in sovjetsko Rusijo, pa obstoje trgovski. Belgija je uvozila leta 1930 iz Rusije žita, lesa, lanu in nekaterih drugih pridelkov za 12.800.000 dolarjev, izvozila v Rusijo pa strojev za 3.750.000 dolarjev. Pri sovjetskem izvozu je torej Belgija le malo udeležena, za približno 2-5%.

Kakor Francija, tako je tudi Belgija skušala omejiti sovjetski uvoz s sistemom licenciranja. Belgijski sistem licenciranja je sicer mnogo milejši ko francoski, ker se je cmejil le na žito, želatino, oljate in stearinove kisline, vendar pa je sovjetje močno razburili, da so takoj odgovorili s protiukrepi, ki niso bili samo gospodarske, temveč tudi politične prirode. Sploh se poslužujejo sovjeti vseh sredstev, samo da morejo doseči svoj cilj. Tako so skušali izkoristiti tudi stari spor zaradi flamskega jezika, ki zlasti po svetovni vojni razburja Belgijo.

Se mnogo bolj učinkovito pa so znali sovjeti uporabiti svoje gospodarske argumente in zlasti rivaliteto med Antwerpnom in Rotterdamom, kakor kaže naslednji dogodek.

Devetindvajset sovjetskih trgovskih ladij z 2.000.000 bušli žita je zapustilo do movinsko pristanišče v Črnem morju in odplulo v smeri proti Antwerpnu. Belgijski kabinet se je sestal in razpravljal o nevarnosti, da bo to žito vrglo žitne cene. Že je bil tu protest belgijskih poljedelcev, ki so zahtevali, da se po francoskem primeru uvede sistem licenc. Še istega dne je bil uveden sistem licenc za žito, ki prihaja iz Rusije v Belgijo. Istega dne — po izvedovalno službo ima Moskva kar naj-sijajnejše urejeno — se zbere v Moskvi na posvetovanje devet članov sovjetskega

Polit-biroa. Zaključek je bil ta, da je bila 29 kapitanom poslana po radiu brzojavka: **blago raztovoriti v Rotterdamu, ne v Antwerpnu.** Antwerpen je belgijski in peto največje pristanišče na svetu, Rotterdam je holandski in četrto največje svetovno pristanišče. Antwerpen sovraži Rotterdam in Rotterdam sovraži Antwerpen in seveda bolj ko rdečo nevarnost.

Neposredno na to rusko ofenzivo se že oglašajo protest trgovske zbornice v Antwerpnu proti uvedbi sistema licenc. Zbornica je precenila izgubo pristanišča vsled neprihoda ruskih ladij in konstatirala, da je izgubilo 200.000 ton žita za tranzit, na uvozu samem pa 800.000 ton. Med tem pa so člani Politbiroja z zadovoljstvom vzeli na znanje poročilo o lepem sprejemu 29 ladij v rotterdamskem pristanišču in konstatirali, da je za Antwerpna ne gre na rovaš Moskve, nego Bruslja. Kmalu nato pa so sovjeti dirigirali novih 307 ladij v — Rotterdam.

Belgijski izvoz v Rusijo je nazadoval, velik del tranzitne trgovine je izgubila Belgija, Holandska pa je imela dobiček od belgijsko-sovjetskega spora. Ta bilanca je seveda vzbudila mnogo nejevolje v belgijskem gospodarskem svetu, ki vedno odločneje zahteva, da zboljša Belgija svoje trgovske odnose z Rusijo. Tako so sovjeti v Belgiji sami dobili zavéznike, ki pritiskajo na vlado, da je popustljivejša do sovjetov.

Holandska in sovjetska Rusija

Holandska se na teritoriju 34.200 kv. km s 7.500.000 preb. udeležuje sovj. eksporta s 3-4%; slabi belgijsko-sovjetski trgovinski odnosi vplivajo dobro na holandsko-sovjetske odnose. O Holandski bi se moglo povedati vse ono, kar velja za Belgijo. Naj navedem nekaj statističnih podatkov. Ves holandski uvoz je znašal l. 1929. 250.400.000 funtov, leta 1931. samo 197.600.000 funtov; od tega je prihajalo iz USA l. 1929. blaga za 32.400.000 funtov, leta 1931. samo za 16.409.000 funtov. Iz Rusije je prišlo l. 1929 blaga za 800.000 funtov, leta 1931. za 7.600.000 funtov. Številke kažejo porast holandsko-sovjetske trgovine in padanje holandsko-ameriške trgovine.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendence mlačna; promet Din 653.064-95

V petek (6. t. m.) vsled praznika borza ni poslovala.

Napram skupnemu prometu predzadnjega tedna v višini enega milijona 839 tisoč dinarjev je minuli teden nazadoval za več ko en milijon 186 tisoč dinarjev. Zelo občutno zmanjšanje deviznega prometa pa je povzročila nezadostna ponudba privatnega blaga predvsem v devizi Budimpešta (za 373 tisoč Din manj), New York (za 339 tisoč Din manj) in v devizi Wien, katere je bilo nabavljeno — všteti privatni kliring — za 275 tisoč dinarjev manj.

Narodna banka je dajala dnevno za 40 tisoč dinarjev deviz na razpolago. V cellem je bilo z njenim posredovanjem zaključeno za 159 tisoč dinarjev deviznega blaga in sicer Curiha za 61 tisoč Din, Londona za 53 tisoč Din ter New Yorka za 41 tisoč dinarjev. Skupni zaključki v intervencijskem blagu znašajo tokrat približno eno četrtino celotnega deviznega prometa.

Iz naslednjih podatkov je razviden porast odnosno padec prometa v posrednih devizah tekoni prejšnjega tedna (vse v tisočih dinarjev) proti predzadnjemu tednu (številke

v oklepajih): Amsterdam 2(0), Berlin 103 (0), Bruselj 7 (2), Budimpešta 5 (378), Curih 61 (97), London 62 (310), New York 44 (383), Pariz 9 (7), Trst 5 (48), Wien (všteti privatni kliring) 288 (563) in dinarska deviza v privatnem kliringu 67 (50). Pripomniti je treba, da je promet avstrijskih šilingov znatno popustil in znašal tokrat samo 90 tisoč dinarjev, dočim predstavlja ostanek v iznosu 198 tisoč dinarjev zaključke devize Wien, perfektuirane vsled privatne ponudbe.

Dnevni devizni promet na posrednih borznih šestankov minulega tedna je bil tak-le:

Dne 2. januarja 1932. Din 185.730-72 Berlin;
dne 3. januarja 1932. Din 238.008-77 Wien;
dne 4. januarja 1932. Din 45.914-64 New York;
dne 5. januarja 1932. Din 183.412-82 Wien.

Kakor je iz gornjih številk razvidno so na posamezne borzne dneve prevladovali zaključki v devizi Wien, le deloma pa New York in Berlin, med tem ko izkazuje tokov borzni sestanek največji, sredin pa najmanjši dnevni devizni promet.

Večina tečajev na tukajšnji borzi trgovanih deviz je bila skozi ves pretečeni teden v stalnem opadanju razven Curiha, ker je beležil dosledno nespremenjeno in pa Bruslja, ki je v četrtek (5. t. m.) notiral

ob ponedeljkovem tečaju kakor nam pred očuje spodnja razpredelnica:

	2. januarja	5. januarja
Amsterdam	2314-85	2326-21
Berlin	1369-58	1380-38
Bruselj	797-46	801-40
Curih	1108-35	1113-85
London	191-42	193-02
New York	5738-81	5767-07
Pariz	224-90	226-02
Praga	170-45	171-31
Trst	294-46	296-86

Z nekoliko čvrstejšo tendenco je beležil edinole Pariz in London. Kajti oba sta v zadnjem tednu okrepila svoj tečaj in sicer prvi za 0'06 poena, drugi pa za 0'55 poena. Nasprotno pa so v tem razdobju utrpeli ostale devize večje ali manjše tečajne padce, tako n. pr. Amsterdam 0'84 točke, Berlin 2'78 točke, New York 8'34 točke, Praga 0'11 točke in slednjič Trst 0'33 točke.

V privatnem kliringu je došlo do zaključkov samo dne 5. t. m. in sicer za avstrijske šilinge na bazi 9'025.

Devizi Wien in Budimpešta še vedno nista beležili; notie ostalih deviz pa tudi ni bilo.

Efektno tržišče

Tendence padajoča. Brez prometa.

Minoli teden je obeleževala efektno tržišče močna »baisse« vseh tečajev državnih papirjev, ki notirajo na naši borzi. Tako je od ponedeljka do petka tekočega tedna nazadovol denarni tečaj 7% investicijskega posojila za 11 točk, Vojne škode za 18 točk, 8% Blaira za 8 točk in 7% Blaira za 4 točke. V istem razdobju so bile zabeležene naslednje blagovne notie: Investicijsko posojilo 45— dne 4. in 5. t. m., Vojna škoda 240—, na iste borzne dneve, 8% Blair 43 dne 3. t. m. in 7% Blair 40— od torčka naprej.

Lesno tržišče

Tendence mlačna.

V zadnjem času je lesna trgovina nekoliko oživela. Poleg mehkega lesa v normalnih dimenzijah so se iskale pretečeni teden tudi kratice-smrekovina, suho blago, V tramih so povpraševanja živahna in kljub temu, da za trame ni sezone, se jih tudi precej prodaja. V bukovini se najbolj išče parjena obrobljena bukovina I. in II. kakovosti. V hrastovini se momentano zahteva le prvovrstno suho blago, ki pa pri naši produkciji pride le redko v poštev, ker se za to blago more bolj uporabljati slavonsko blago. Obeta se tudi kupčija s pragovi in se tozadevno vrše tako pri nas kakor tudi v sosednih državah licitacije. Izvoz drv je narasel, dočim oglje še vedno ni prišlo do veljave.

Kljub številnim povpraševanjem je bilo na tukajšnji borzi perfektuirano malo zaključkov in sicer le en vagon smrekovih desk ter en vagon desk smreka-jelka.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini;

Josipa Oražma ml., lastnika opekarne v Srednjih Gamelnjih. Konkurni sodnik Avsec, upravnik mase odvetnik dr. Luckmann. Prvi zbor upnikov pri ljubljanskem sodišču, soba št. 140, dne 18. januarja ob 9. Oglasitveni rok do 25. februarja. Ugotovitveni narok dne 4. marca ob 9.

Odpravljen je konkurz čevlarskega mojstra Gorenjaka Konrada v Celju, ker se je sklenila prisilna poravnava.

Potrjene so poravnave:

posestnika Franca Kollerja v Slovenjgradcu (prednostne terjatve plača v celoti, za druge 50% kvota); trgovca Svita Kosmača v Lučah ob Savi (kvota 100%, plačljiva v 5 tromesečnih zaporednih obrokih, začeti s 1. aprilom), trdke Dolček in Marini v Mariboru, trgovca Adamiča Oskarja v Ljubljani in trgovca Franceta Pahorja na Jesenicah.

Poravnalno postopanje trgovca Alojza Brenčiča v Ptuj je končano.

Dr. Pirčeva
sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Vpisali sta se nastopni firmi:
Sedež: Maribor, Cankarjeva ulica 26.
Besedilo: »Jugoelektra« električno podjetje, Venko Albert in drug.

Obratni predmet: Izvrševanje poslov, ki spadajo v elektrotehnično obrt, gradnje naprav za napeljevanje elektrike za razsvetljavo in eventualno trgovanje z elektrotehničnimi predmeti.

Družbena oblika: Javna trgovska družba od 1. decembra 1932.

Družabniki: Schreiber Ivan, trgovec v Mariboru, Cankarjeva ulica št. 26, Saks Franjo, elektrotehnik v Mariboru, Erjavčeva ulica 12,

Venko Albert, elektrotehnik v Mariboru, Cankarjeva ulica št. 26.

Za namestovanje upravičena sta po dva družabnika kolektivno.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Mariboru,

dne 22. decembra 1932.

Firm. 1066/32 — Rg A III 229/1.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Zdržene tvornice perila Ambrožič in Sabothy družba z o. z.

Obratni predmet: Predmet družbe je:

a) ustanavljati in obratovati trgovino vsake vrste, zlasti trgovino s tekstilnim blagom,

b) izdelovati tekstilno blago vsake vrste,

c) konfekcionirati tekstilno blago vsake vrste,

d) ustanavljati in obratovati vsa podjetja, ki so potrebna, pri obratih, navedenih pod a) do c),

e) nakupovati in jemati v zakup pod a) do c) označena, že obstoječa podjetja in se udeleževati pri enakih podjetjih.

Visokost osnovne glavnice: 250.000 dinarjev.

Poslovodje: Ambrožič Miroslav: industrialec v Mariboru, Gregorčičeva ulica št. 24.

Sabothy Henrik, industrialec v Mariboru, Krekova ul. 14.

Za namestovanje upravičena sta poslovodji kolektivno.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Mariboru,

dne 22. decembra 1932.

Firm. 1089/32 — Rg C II 92/1.

Vpisala se je izprememba in dodatek pri nastopni firmi:

Sedež: Kranj.

Besedilo: Ferdinand Sajovic.

Izbrise se zbog smrti dosedanjih imetnikov tvrdke Sajovic Janko in prokuristinja Sajovic Jeanetta in vpiše nova imetnica tvrdke Sajovic Hani, trgovka v Kranju.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani,

Firm. 943. — Posam. I 273/5.

Iz zadružnega registra

Vpisale so se te zadruge:

Perutninarska selekcijska zadruga drž. železničarjev v Ljubljani, ki hoče med drugim širiti rejo čistokrvne perutnine in prodajati valilna jajca in jajca za konzum ter plemensko in klavno perutnino.

Slovenska književna zadruga, katere smoter je med drugim, da pospešuje gospodarstvo svojih članov in izdaja v ta namen revije in liste ter ustanavlja tiskarske in knjižarske obratovalnice. Člani načelstva so: Fran Albreht (načelnik), dr. Ferdo Kozak, dr. Leber Stanko, Josip Vidmar in Ciril Vidmar.

Stavbna kreditna zadruga v Ljubljani.

Čevljarska gospodarska zadruga v Rajhenburgu in

Delavsko konzumno društvo za Tržič in okolico.

Kmetijska nabavna in prodajna zadruga pri Sv. Joštu nad Vrhniko pa je spremenila svoja pravila, da more svojim članom prodajati odslej tudi življenjske potrebščine in pijače.

Razno

»Lloyds«

Velika zavarovalnica, ki jo bo treba plačati po katastrofi parnika »Atlantique«, je zopet zbudila zanimanje za staro angleško zavarovalno družbo »Lloyds«. Ta zavarovalna družba je čisto svoje vrste in se popolnoma razlikuje od drugih zavarovalnih družb. Člani te družbe se izvolijo iz vrst najuglednejših angleških trgovcev in poslovnih ljudi in vsak mora pri vstopu v družbo vložiti 10.000 funtov, ali skoraj 2 milijona dinarjev. Ta vsota se mu dve leti sploh ne obrestuje in tudi dobiček, ki ga naredi pri zavarovalnem poslu, se mu ne izplača, temveč samo vpiše v dobro. Če se kdo zavaruje pri družbi »Lloyds«, potem se prav za prav ne zavaruje pri družbi sami, temveč le pri sindikatu članov družbe, ki se ustanovi za vsak zavarovalni posel posebej. Kdo se torej hoče zavarovati, mora imeti posebnega posrednika, agenta, ki njegovo ponudbo predloži članom »Lloyds«. Posamezni člani podpišejo nato vsote, ki so jih pripravili prevzeti v zavarovanje. Kadar je zaželjena vsota v polnem obsegu podpisana, tedaj izstavi »Lloyds« polico, ki jo podpišejo vsi člani sindikata, ki je prevzel jamstvo za izplačilo zavarovalnine. Za zavarovalnino torej ne jamčijo vsi člani »Lloyds«, temveč samo oni, ki so izrečno prevzeli jamstvo. Dobiček od zavarovalnega posla je zato tudi različen, ki ga prejema posamezni člani »Lloyds«. Čim spretnejši je agent, čim bolj zna izbrati riziko, tem večji je tudi dobiček.

»Lloyds« pomorska zavarovalna polica je posebnost svoje vrste. Ni se še prav nič spremenila od onih časov, ko je vladalo po morjih še morsko razbojništvo in ko je začel v letu 1927 Edward Lloyd izdajati v Londonu trgovski list »Lloyd's News«, po katerem ima tudi sedanji »Lloyds« svoje ime. Na glavi police sta črki »S. G.«, katerih pomena danes že nihče ne ve več. Polica zavaruje proti doživljanjem in nevarnostim na morju, bojnim ladjam, ognju, sovražnikom, morskim razbojnikom, piratom, vrženju čez krov blaga in osebe, aretaciji in zaplenitvi po kraljih, knezih ali katerikoli narodih in proti vsem drugim nevarnostim, izgubam, nesrečam itd. Vse to pa je le iz starih časov ponovljena fraza, kajti nato se vpišejo, nalepijo ali natisnejo klavzule, ki so v direktnem nasprotju z gornjim besedilom, ki pa so dejanska vsebina zavarovalne pogodbe. Samo te klavzule veljajo.

Ponos »Lloyds« je, da ni stvari, ki se ne bi mogla pri njem zavarovati. Mogoče so zavarovalne pogodbe proti dvojem, proti slabemu vremenu ob nameravanem izletu, zavarovalne pogodbe za slučaj padca politika ali na smrt znanih oseb, skratka vse je mogoče zavarovati pri »Lloyds«. Kljub ostri konkurenci zavarovalnih družb je vendar »Lloyds« še na prvem mestu in njegove vplačane premije znašajo na leto še 30 milijonov funtov.

Požari ladij. Poročali smo, koliko francoskih ladij je v zadnjih letih uničil požar. Toda tudi drugim ladjam ni prizanašal požar, da navedemo le nekaj podatkov iz zadnjih let. V bremenskem pristanišču je zgorel l. 1929 nemški parnik »Europa«, leto kasneje je zadela ista usoda nemški parnik »München«. L. 1931. je izbruhnil požar pri Bermudih na angleškem parniku »Bermuda«. Ogenj so pogasili in parnik zavlekl v Anglijo, kjer so ga popravili. Kmalu nato je postal žrtev novega požara. Pred kratkim sta nadalje pogorela angleški parobrod »Empress of Scotland« in veliki nizozemski parnik »Piter van Hoeft«. Ni pa s tem še izčrpana žalostna statistika parnikov, ki jih je uničil ogenj.

Irzua poročila

LJUBLJANSKI ŽIVILSKI TRG

Cene na ljubljanskem trgu so ostale skoraj neizpremenjene. Radič in motovilec se še vedno prodajata merico po 150 Din, endivija je malo dražja in se prodaja po 2.25 Din. Krompir, kislo zelje in repa imajo že skoraj stalno ceno. Koleraba se prodaja še po 50 par, čebula po 150 do 2 Din. Zeljate glave so po 1—4 Din. — Jajca so se nekoliko pocenila in se prodajajo od 2.25 do 250 Din par. Jabolk je še vedno dosti in je ostala njih cena neizpremenjena od

2 do 450 Din za kg. — Tudi mesne cene se niso nič spremenile.

ZAGREBSKI TRG

Z nastopom mrzlejših dni je na zagrebškem trgu večja ponudba divjačine. Cene pa so visoke in se prodaja: meso od srn (sprednje) po 12 do 15, zadnje po 20 do 25, fazani po 40 do 45, jerebice po 20 do 25 in race po 35 do 40 Din za kg. Ponudba jaje se je povečala in se jajca prodajajo sveža po 1 do 1.50, konzervirana pa po dinarju.

Govejega mesa je na trgu zelo veliko, svinjskega manj, slanina pa mnogo. Dvignile so se cene za teletino, svinjino in mast. Slanina je po 12, mast po 15 do 17 Din za kilogram. Najcenejša teletina se je prodajala po 8 do 12, boljše vrste pa celo po 18 Din za kilogram. Prvič je bila letos na trgu mlada jagnjetina, ki se je prodajala po 30 Din za kg, a po tej ceni ni našla kupcev. Kupčija v perutnini je slaba, zlasti sedaj po praznikih. Cena perutnine se je dvignila za 2 do 4 dinarje pri kosu.

Mleka in mlečnih izdelkov je na trgu premalo in so zato cene nekoliko narasle, oziroma ostale na isti višini, na kateri so bile pred prazniki. Mnogo pa je bilo na trg pripeljanih sladkih rib.

Domačega sadja je na trgu malo, tem več pa južnega sadja, ki pa ima zmerno ceno. Vreme je za dovoz živil neugodno in zato je na trgu primeroma malo blaga.

SLUŽBENI LIST

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 11. januarja ima to vsebino: Zakon o naknadnih kreditih, pravilnik o podpiranju siromakov, razglas banske uprave o ljudskem delu in odkupnini za l. 1933, razne objave oblasti, razglasi sodišč in uradov ter druge objave.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20.

Četrtek, dne 12. januarja: Zaprto.

Petek, dne 13. januarja ob 15.: Vest. Dijska predstava po znatno znižanih cenah. Izven.

Sobota, dne 14. januarja: Voda. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20.

Četrtek, dne 12. januarja: Adel in Mara. Red B.

Petek, dne 13. januarja: Zaprto.

Sobota, dne 14. januarja: Pri belem konjiku. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, dne 12. januarja: Pri belem konjiku. Red B.

Petek, dne 13. januarja ob 15. uri: Maks in Moric. Otroška predstava.

Za vse naše vloge in obveze jamči z vsem premoženjem in vso davčno močjo Dravska banovina

KDOR VARČUJE SIVIH LAS SE OBYARUJE

HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in ručninske vode.

Točna in solidna posrežba! — Zanimajte cenik!

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23

Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

KUVERTA

LJUBLJANA

Trgovsko 2 Vojarski trg 1
TVORNICI KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Trgovci in industriji!

Trgovski

list

se priporoča za inseriranje!